

На основу чланова 3. и 44. Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС”, 101/2005 и 91/2015), Јавна медијска установа „Радио-телевизија Србије“ која обавља делатност од општег интереса, са седиштем у Београду, Таковска 10, коју заступа генерални директор, и репрезентативни синдикати, Самостална синдикална организација Радио-телевизије Србије, Синдикат РТС-а „Независност“ и Независни струковни синдикат РТВ и филмских радника Србије закључују

ПРИЛОГ VI

КОЛЕКТИВНОГ УГОВОРА КОД ПОСЛОДАВЦА ЗА ЈАВНУ МЕДИЈСКУ УСТАНОВУ „РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА СРБИЈЕ“

БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Прилогом VI Колективног уговора код послодавца (у даљем тексту: прилог) се утврђују права, обавезе и одговорности послодавца и запослених из области безбедности и здравља на раду, поступак избора и начина рада представника запослених и одбора за безбедност и здравље на раду, процена професионалних ризика и рад на радном месту са повећаним ризиком, оспособљавање запослених, средства личне заштите, заштита од злостављања на раду, осигурање запослених, решавање спорова, као и поступак закључивања, измена и допуна овог прилога, међусобни односи његових учесника и друга питања, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: Закон о БЗР) и Законом о спречавању злостављања на раду (у даљем тексту: Закон о СЗР).

Члан 2.

Одредбе овог прилога примењују се на све запослене код послодавца, као и на лица за које је послодавац дужан да обезбеди безбедне и здраве услове на раду, у складу са Законом о БЗР.

Овај прилог, уговор о раду и друга акта послодавца из области безбедности и здравља на раду, не могу да садрже одредбе којима се запосленима дају мања права или утврђују неповољнији услови рада, од права и услова утврђених Законом о БЗР и осталим прописима.

Овим прилогом и уговором о раду могу да се утврде већа права и повољнији услови рада, од права и услова утврђених Законом о БЗР, као и друга права која нису утврђена Законом о БЗР, осим ако Законом о БЗР није другачије одређено.

II. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА И ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 3.

Послодавац је дужан да обезбеди све услове за безбедност и заштиту живота и здравља запослених на раду, у складу са Законом о БЗР и другим позитивним прописима, који уређују област безбедности и заштите здравља на раду, а запослени су обавезни да се придржавају прописаних мера безбедности и здравља на раду.

Права, обавезе и одговорности послодавца

Члан 4.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленом рад на пословима радног/радних места на које је распоређен, и у радној околини, у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Послодавац је дужан да обезбеди превентивне мере сагласно члановима 11. и 12. Закона о БЗР ради заштите живота и здравља запослених.

Послодавац је дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду буду уређени, односно произведени и обезбеђени, тако да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Опрема за рад као и средства за рад и опрема за личну заштиту на раду морају бити усаглашени са техничким прописима према прописаном поступку а запосленима се мора обезбедити упуство за безбедан рад приликом коришћења.

Члан 5.

Послодавац је дужан да на основу Акта о процени ризика и у њему садржане оцене службе медицине рада, одреди посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени на радном месту са повећаним ризиком.

Члан 6.

Послодавац је дужан да изврши оснапљавање запосленог за безбедан и здрав рад на свим пословима радног/радних места на које је распоређен, на начин регулисан члановима од 46. до 51. овог Прилога.

Члан 7.

Послодавац је дужан да обезбеди, запосленој жени за време трудноће, запосленој која доји дете, запосленом млађем од 18 година живота, особама са инвалидитетом и професионално оболелим да, и поред оснапљавања за безбедан и здрав рад, у писменој форми буду обавештени о резултатима процене ризика на

радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Послодавац је дужан да примерак обавештења из става 1. достави Одбору за безбедност и здравље на раду.

Послодавац је дужан да обезбеди да све поменуте категорије запослених буду заштићене од свих специфичних ризика за њихову безбедност и здравље сагласно правилницима и другим подзаконским актима закона.

Члан 8.

Послодавац је дужан да обавештава запослене и њиховог представника о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем, односно да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан рад.

Члан 9.

Послодавац може преместити запосленог са радног места, за које се утврди да нису спроведене прописане мере за безбедан и здрав рад, док се не спроведу прописане мере за безбедан и здрав рад, само на друге послове који одговарају врсти и степену стручне спреме за које је засновао радни однос.

Члан 10.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности на начин регулисан Правилником о начину пружања прве помоћи, врсти средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, начину и роковима оспособљавања запослених за пружање прве помоћи („Сл.гласник РС“, број 109/16).

Бројеви телефона и имена запослених, одређених и оспособљених за пружање прве помоћи који су доступни запосленима, достављају се Одбору за безбедност и здравље на раду.

Члан 11.

Послодавац је дужан да обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске обавезе за запосленог и представнике запослених и не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом.

Права, обавезе и одговорности запосленог

Члан 12.

Запослени има обавезу да у највећој могућој мери води рачуна о властитој безбедности и здрављу, као и безбедности и здрављу других лица на које утичу

његови поступци или активности на радном месту у складу са његовом обуком и упутствима које је добио од послодавца.

Члан 13.

Запослени има право и обавезу да контролише своје здравље према ризицима радног места на основу Акта о процени ризика, у складу са прописима о здравственој заштити, а послодавац има обавезу да му омогући, организује и финансира контролу здравља.

Члан 14.

Запослени има право и обавезу да, пре почетка рада и даље у континуитету, буде упознат и да се упознаје, са свим опасностима, штетностима и ризицима на свим пословима свог радног/радних места на које је распоређен, са мерама безбедности и здравља на раду, као и са својим правима, обавезама и одговорностима у вези са безбедношћу и заштитом здравља на раду.

Члан 15.

Запослени је дужан да примењује прописане мере за безбедан и здрав рад, да наменски користи средства за рад и опасне материје, да користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да не би угрозио своју безбедност и здравље, као и безбедност и здравље других лица.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Пре напуштања радног места, запослени је дужан да радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Члан 16.

Запослени има право и обавезу да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду.

Запослени је дужан да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца или друго одговорно лице, као и представника запослених о штетностима, опасностима, ризицима или другој појави која би на радном месту и у радној околини могла да угрози његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених.

Запослени има право да се обрати надлежном Инспекторату рада, о чему обавештава лице за безбедност и здравље на раду и представника запосленог, уколико послодавац после добијеног обавештења из става 1. овог члана не отклони неправилности, опасности, штетности или друге појаве у законском року, или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере.

Члан 17.

Запослени, када му прети непосредна опасност по живот или здравље има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима, престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну околину.

У случају из става 1. овог члана запослени који престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну околину, није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу.

Члан 18.

Запослени, ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због неспроведених мера за безбедност и здравље на раду, има право да одбије да обавља послове, у складу са Законом о БЗР, чиме не чини повреду радне обавезе и не може му се по том основу отказати уговор о раду.

Запослени који одбије да обавља послове, из става 1. овог члана, има право на накнаду зараде која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио на пословима свог радног места.

У случају из става 1. овог члана запослени је дужан да обавести непосредног руководиоца или за то одговорно лице.

У случају из става 1. овог члана запослени није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу.

III. РАД НА РАДНОМ МЕСТУ СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ

Члан 19.

Запослени може да ради на пословима са повећаним ризиком ако испуњава следеће услове:

1. да има прописану стручну спрему;
2. да је здравствено способан за обављање послова са повећаним ризиком;
3. да је претходно оспособљен за самостално обављање послова на сигуран и безбедан начин;
4. да није млађи од 18 година;
5. да није инвалид рада.

Здравствену способност за обављање послова са повећаним ризиком из става 1. тачка 2. утврђује служба медицине рада својим извештајем.

Послодавац извештај медицине рада доставља Одбору за безбедност и здравље на раду.

Члан 20.

Послодавац је дужан да запосленом на радном месту са повећаним ризиком, пре почетка рада, обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодичне лекарске

прегледе у току рада, а запослени је дужан да га обави у роковима утврђеним Законом.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима.

Неиспуњавање посебних здравствених услова за рад на радном месту са повећаним ризиком не може бити разлог за отказ уговора о раду.

Члан 21.

Запослена жена за време трудноће, породиља, запослена која доји дете и мајка са дететом до три године не може да ради на пословима са повећаним ризиком.

Послодавац не може одредити запослену жену да ради на радном месту са повећаним ризиком који би могао да јој угрози остваривање материнства, без њене сагласности и изричите писане изјаве да је упозната са ризицима тог радног места, утврђеним актом о процени ризика.

Послодавац је дужан да распоређивања запослене жене за време трудноће, породиље и запослене која доји дете, врши према Правилнику о мерама за безбедан и здрав рад запослене жене за време трудноће, породиље и запослене која доји дете („Службени гласник РС“, број 102/16.)

Члан 22.

Послодавац је дужан да младима који су млађи од 18 и старији од 15 година, обезбеди рад на радном месту и у радној околини сагласно одредбама Правилника о превентивним мерама за безбедан рад младих („Службени гласник РС“, број 102/16.)

Забрањено је радно ангажовање младих на радном месту и у радној околини у којима се обавља рад сходно члану 6. Правилника из става 1. овог члана.

Члан 23.

За послове са повећаним ризиком, на основу Акта о процени ризика, непосредни руководилац је дужан да запосленом обезбеди посебне погодности утврђене Актом о процени ризика.

Члан 24.

Запослени који обављају послове са повећаним ризиком, инвалиди рада, професионално оболели, као и запослени који обављају послове на којима постоји могућност професионалног оболења, у складу са Актом о процени ризика, имају право на коришћење одмора за превенцију радне инвалидности, рехабилитацију и превентивну рекреацију у бањским и климатским лечилиштима, према упутствима медицине рада.

Одељење за безбедност и здравље на раду у сарадњи са Одбором за безбедност и здравље на раду, на почетку календарске године за ту календарску годину, а по предходно добијеној препоруци Медицине рада, одређује запослене који имају право на коришћење одмора из става 1. овог члана.

Члан 25.

Запослени који је имао повреду на раду или професионално оболео не може трпети никакву штету нити сносити било какве трошкове због тога што је професионално оболео или имао повреду на раду.

Послодавац је дужан да сноси све трошкове лечења, до излечења, запосленог који је имао повреду на раду или је професионално оболео.

Послодавац је дужан да професионално оболелом запосленом и особи са инвалидитетом обезбеди радно место које одговара његовим психофизичким способностима и здравственом стању.

IV. ПРЕДСТАВНИЦИ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 26.

Запослени код послодавца имају право да изаберу једног или више представника за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: представник запослених).

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду.

Члан 27.

Представнике запослених бира, односно опозива, репрезентативни синдикат који их је бирао.

Представници запослених за свој рад одговарају органима синдиката који су их бирали.

Представници запослених су дужни да једном у шест месеци, односно увек, када одбор репрезентативног синдиката то захтева, информишу одбор репрезентативног синдиката о свом раду.

Члан 28.

Мандат представника запослених траје 4 године.

Пре истека периода на који је изабран, представнику запослених мандат може да престане разрешењем због:

1. престанка радног односа код послодавца;
2. подношења оставке;

3. неповерења више од половине од укупног броја запослених, исказаног у писаној форми са образложењем, именима и презименима, бројем личне карте и потписима запослених.

У случају из става 2. овог члана избор новог представника запослених врши се најкасније у року од 30 дана од престанка мандата претходног представника

Члан 29.

Представник запослених има право на плаћено одсуство са рада, ради обављања послова везаних за безбедност и здравље на раду у трајању од 2 часа недељно, као и право на накнаду зараде која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио на пословима свог радног места.

Представник запослених, пре коришћења плаћених часова за обављање послова безбедности и здравља на раду, дужан је да благовремено о томе обавести непосредног руководиоца.

Члан 30.

Послодавац је дужан да представницима запослених ради обављања активности, обезбеди техничко-просторне услове у складу са просторним и финансијским могућностима.

Члан 31.

Послодавац је дужан да представнику запослених, омогући да учествује у разматрању свих питања која се односе на безбедност и здравље на раду, да предлажу и буду консултовани.

Члан 32.

Послодавац је дужан да представнику запослених омогући приступ подацима и информацијама неопходним за несметано обављање послова.

Послодавац је дужан да представника запослених упозна:

1. са плановима, методологијом и динамиком послова и резултатима процене ризика;
2. о планираним и предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по здравље и живот;
3. са налазима, предлозима мера заштите и превентивних мера или предузетим мерама од стране Инспектората рада;
4. са извештајима о повредама на раду, професионалним оболењима и оболењима у вези са радом и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
5. са извештајима о стању безбедности и здравља на раду запослених, о спроведеним мерама, као и другим документима из ове области.

Послодавац је дужан да представника запослених информише најмање једном у шест месеци о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду.

На писани захтев за пружање стручне помоћи или доставу података и информација, директор или друго овлашћено лице, односно лице за безбедност и здравље на раду код послодавца, дужни су да представнику запослених доставе писани одговор у року 15 дана од дана пријема захтева.

Члан 33.

О уоченим неправилностима у примени прописа о безбедности и здрављу на раду, представник запослених непосредно обавештава:

1. Генералног директора;
2. лице за безбедност и здравље на раду код послодавца;
3. руководиоца дела процеса рада;
4. одбор за безбедност и здравље на раду;
5. одбор репрезентативног синдиката.

Члан 34.

Лице за безбедност и здравље на раду код послодавца, у вези уочених неправилности у примени прописа о безбедности и здрављу на раду дужно је да одмах по сазнању, без одлагања, предузме мере и активности за отклањање уочених неправилности и о томе у писаном облику, најкасније у року од 3 дана, извести:

1. представника запослених за безбедност и здравље на раду;
2. Генералног директора.

Члан 35.

Представник запослених има право да о питањима безбедности и здравља на раду:

1. непосредно комуницира са запосленима;
2. прима усмене и писане представке запослених;
3. непосредно комуницира са руководиоцима – организаторима процеса рада;
4. непосредно комуницира са лицем за безбедност и здравље на раду, односно са представницима одговарајуће службе код послодавца;
5. даје мишљење и сугестије надлежним органима у вези с применом прописа о безбедности и здрављу на раду;
6. захтева и инсистира на поштовању прописа о безбедности и здрављу на раду и отклањању уочених недостатака;
7. на терет послодавца положи курс прве помоћи, и
8. да истиче обавештења на огласним таблама послодавца о активностима које предузима.

V. ОДБОР ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 36.

Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту, Одбор) формира се од представника запослених и представника послодавца.

Одбор чине пет представника и то:

- 3 представника запослених
- лице за безбедности и здравља на раду одређено од стране послодавца;
- представник послодавца кога именује директор.

Број представника запослених у Одбору мора да буде најмање за један већи, од броја представника послодавца, рачунајући и лице за безбедност и здравља на раду.

Члан 37.

Иницијативу за формирање Одбора могу да поднесу и послодавац и репрезентативни синдикат.

Послодавац је дужан да омогући да се, најкасније у року 15 дана од дана покретања иницијативе из става 1. овог члана, Одбор образује и започне са радом.

Члан 38.

Уговорне стране су дужне да у року од 7 (седам) дана од дана закључења овог уговора доставе једна другој списак својих представника у Одбору.

Члан 39.

Мандат Одбора траје 4 године.

Директор може увек променити члана Одбора који је представник послодавца.

Одбор бира, из реда представника запослених, председника већином гласова чланова Одбора.

Пословником о раду Одбор ближе уређује начин свога рада.

Члан 40.

Одбор има следеће надлежности и право да:

1. остварује увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду;
2. захтева од послодавца информације о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду;
3. активно учествује у пословима процене ризика т.ј. изменама и допунама и ревизији Акта о процени ризика;

4. даје предлоге и учествује у разматрању свих питања која се односе на безбедност и здравље на раду;
5. разматра извештај послодавца о стању безбедности и здравља на раду запослених, као и о планираним и спроведеним мерама;
6. захтева од послодавца да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
7. захтева вршење и присуство инспекцијском надзору ако сматра да нису спроведене одговарајуће мере безбедности и здравља на раду;
8. упознаје се са налозима и предлозима или предузетим мерама Инспектората рада;
9. разматра извештаје о повредама на раду, професионалним оболењима и оболењима у вези са радом и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду од стране послодавца;
10. разматра извештај послодавца о предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље;
11. разматра и даје сугестије на прилог у области безбедности и здравља на раду у току преговора за закључивање и даје иницијативу за измене и допуне истог;
12. разматра нацрте и предлоге свих аката послодавца у области безбедности и здравља на раду и даје одговарајуће мишљење у сугестије;
13. разматра и друга питања у складу са законом, прилогом и осталим актима послодавца у области безбедности и здравља на раду.

Члан 41.

Списак радних места са повећаним ризиком, на основу Акта о процени ризика, обавезно се доставља Одбору и саставни је део овог прилога.

Послодавац је обавезан да, пре усвајања измена и допуна Акта о процени ризика, размотри све примедбе, предлоге и сугестије Одбора и да, писаним путем, достави образложен одговор, најкасније три дана пре усвајања измене и допуне Акта о процени ризика .

Ако послодавац не прихвати примедбе на предлог измена и допуна Акта о процени ризика, Одбор може да тражи од Управе за безбедност и здравље на раду, Инспекције рада и органа синдиката да посредују, односно да захтева стручну експертизу од стране овлашћених инсистуција.

Трошкове стручне експертизе из става 3. овог члана сноси послодавац.

Члан 42.

Одбор остварује сарадњу са Управом за безбедност и здравље на раду и надлежним инспекцијама.

Одбор може од Управе за безбедност и здравље на раду да тражи мишљења о примени прописа о безбедности и здрављу на раду.

Члан 43.

При планирању и увођењу нових технологија и/или код нове организације посла, послодавац је дужан да омогући Одбору увид у ток поступка, ради благовременог предузимања мера за спречавање настајања разлога, услед могућих штетних утицаја на здравље и живот запослених.

Члан 44.

Радећи у интересу запослених и послодавца, Одбор је дужан да запослене упозорава на могуће опасности по здравље и живот, на обавезу коришћења личних заштитних средстава, као и да прати начин на који се спроводе утврђене мере безбедности на раду, а нарочито:

- исправност средстава рада, односно примену правила безбедности на раду на средствима рада,
- коришћење личних средстава за заштиту на раду,
- безбедност радне околине у редовним и ванредним условима рада,
- присуство и руковање опасним супстанцима или алатима (декларације, упуство за рад, итд.)

VI. СРЕДСТВА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ

Члан 45.

Послодавац је дужан да запосленом изда на употребу средство и/или опрему за личну заштиту на раду, у складу са Актом о процени ризика.

Послодавац је дужан да запосленима изда на употребу средства за рад, односно средства и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленима упутства за безбедан рад по прописима о безбедности и здрављу на раду за коришћење опреме за рад и средства и опреме за личну заштиту на раду, на језику који запослени разуме.

Послодавац је дужан да обезбеди да коришћење средстава и/или опреме за личну заштиту на раду не проузрокује финансијске обавезе за запослене.

VII. ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 46.

Послодавац је дужан да изврши оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад, код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања, премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових

средстава за рад или промене опреме за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Члан 47.

Послодавац је дужан да запосленог у току оспособљавања за безбедан и здрав рад упозна са свим врстама ризика на пословима на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са Актом о процени ризика.

Члан 48.

Оспособљавање запосленог се врши према програму оспособљавања за безбедан и здрав рад који доноси послодавац.

Програм оспособљавања послодавац мора, када је то потребно, да мења и обнавља.

Члан 49.

Ако послодавац распореди запосленог да истовремено обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог оспособи за безбедан и здрав рад на сваком од тих послова и радних места.

Уколико послодавац ангажује запослене другог послодавца, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, дужан је да допунски оспособи те запослене (интерне процедуре, правила понашања, зоне кретања и рада, опасним местима и сл.).

Члан 50.

Оспособљавање запослених послодавац обезбеђује у току радног времена, а трошкови оспособљавања падају на терет послодавца.

За време оспособљавања за безбедан и здрав рад запослени има право на накнаду зараде која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио на пословима свог радног места.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад обавља се на језику који запослени разуме и прилагођава се могућностима и способностима особа са инвалидитетом.

Члан 51.

Послодавац је дужан да води и чува евиденцију о запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад, Правилник о евиденцији у области БЗР – члан 8. и члан 17.

Одбор за безбедност и здравље на раду има право увида у евиденцију из става 1. овог члана.

VIII. ЗАШТИТА ОД ЗЛОСТАВЉАЊА НА РАДУ

Члан 52.

Заштита од злостављања на раду се остварује у складу са Законом о спречавању злостављања на раду и Правилником о правилима понашања послодавца и запослених у вези са превенцијом и заштитом од злостављања на раду.

Члан 53.

Послодавац је дужан да, ради стварања услова неопходних за здраву и безбедну радну околину, организује рад на начин којим се спречава појава злостављања и запосленима обезбеђују услови рада у којима неће бити изложени злостављању од стране послодавца, односно одговорног лица или запослених код послодавца.

Члан 54.

Послодавац и запослени дужни су да се понашају на начин којим се поштује достојанство запослених и да настоје да у доброј вери поштују општа правила понашања на раду, и то:

1) послодавац треба да настоји:

- да обезбеди радну околину у којој ће се послови обављати у атмосфери поштовања, сарадње, отворености, безбедности и једнакости,
- да развија свест код запослених о потреби узајамног поштовања, сарадње и тимског рада у извршавању радних задатака,
- да пружи добар пример тако што ће се према свима понашати љубазно, са достојанством и уз дужно поштовање,
- да омогући синдикатима да својим учешћем дају допринос у оспособљавању и раду на превенцији и спречавању злостављања,
- да омогући запосленима право да изнесу своје мишљење, ставове и предлоге у вези са обављањем посла, као и да се њихово мишљење саслуша и да због тога не трпе штетне последице;

2) запослени треба да настоји:

- да се према другим запосленима и послодавцу понаша са достојанством, поштовањем и уважавањем,
- да личним примером допринесе стварању радне околине у којој нема злостављања на раду, као ни понашања које би могло да допринесе злостављању на раду, односно да послове обавља у атмосфери поштовања, сарадње, отворености, безбедности и једнакости,
- да својим учешћем да допринос у раду на превенцији и спречавању злостављања.

Члан 55.

Послодавац је дужан да, ради препознавања, превенције и спречавања злостављања, спроводи мере обавештавања и оспособљавања запослених и њихових представника да препознају узроке, облике и последице вршења злостављања.

Послодавац је дужан да обезбеди обуку, односно оспособљавање одређеног запосленог или запослених за обављање послова лица за подршку и лица за послове посредовања, као начина разрешења спорног односа повезаних са злостављањем.

Члан 56.

Запослени је дужан да се одазове позиву послодавца да се информише, обавештава и оспособљава ради препознавања и спречавања злостављања и злоупотребе права на заштиту од злостављања.

Запослени је дужан да се уздржи од понашања које представља злостављање и понашања које представља злоупотребу права на заштиту од злостављања.

Члан 57.

Послодавац је, у циљу остваривања права на заштиту од злостављања, дужан да запосленима учини доступним податке о:

1. лицу коме запослени који сумња да је изложен злостављању може да се обрати ради пружања савета и подршке (у даљем тексту: лице за подршку);
2. лицима овлашћеним за покретање поступка за заштиту од злостављања (представник синдиката, лице за безбедности и здравља на раду, представницима запослених или Одбору за безбедност и здравље на раду);
3. лицу код послодавца коме се подноси захтев за заштиту од злостављања;
4. списку посредника који се води код послодавца.

Члан 58.

Послодавац је дужан да овим уговором утврди листу посредника, који су оспособљени за обављање послова посредовања, и која је саставни део овог Прилога VII.

Посредници могу бити запослени код послодавца, или са списка посредника Социјално-економског савета сачињеног на предлог социјалних партнера, као и списка удружења грађана чији су циљеви усмерени на послове посредовања, односно заштите од злостављања.

IX. ОСИГУРАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 59.

Послодавац има обавезу да, на свој терет, запослене осигура од повреда на раду, професионалних и других оболења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете.

Посебно осигурање се врши од следећих ризичних случајева:

- за случај инвалидности услед несрећног случаја,
- за случај смрти запосленог услед несрећног случаја.

Осигурање се врши применом општих услова за осигурање лица од последица несрећних случајева у висини коју утврђује послодавац, уз сагласност синдиката.

Послодавац може запосленима да уплаћује премију за добровољно додатно пензијско осигурање, колективно осигурање од последица незгода и колективно осигурање за случај болести и хируршких интервенција, као и да организује годишње систематске прегледе за све запослене, зависно од финансијских могућности.

X. РЕШАВАЊЕ СПОРОВА

Члан 60.

Уговорне стране се обавезују да спорове из Прилога VI Колективног уговора покушају да реше мирним путем, у складу са законом.

У случају да се мирним путем не постигне решење, уговорне стране могу пред надлежним судом да остваре заштиту својих права.

У Београду, 23.03.2018. године

